

27.4.8 Het drinkwater raakt overal op

Iedereen heeft water nodig om de vochtbalans en de lichaamstemperatuur op peil, en bloed vloeibaar te houden. Bij een vochtverlies van zeven procent wordt bloed stroperig en kunnen allerlei organen uitvallen.

De wereldbevolking en het watergebruik per persoon blijft groeien, het beschikbare en nog drinkbare water blijft afnemen. De wereldbevolking is vorige eeuw met een factor drie gegroeid, het gebruik van drinkwater wereldwijd met een factor zeven. Sinds 1970 is de hoeveelheid water die per mens beschikbaar is met 40% gedaald.

Droogte 📖, verzilting, vervuiling, diep oppompen van grondwater voor irrigatie en industrie en overstroming maken water onbruikbaar of onbereikbaar. Iedereen kent de foto's van gebarsten, droge rivierbodems en gronden, vooral in ontwikkelingslanden. De toegang tot water is oneerlijk verdeeld.

Bij grote droogte komen 'hongerstenen' boven water in Rijn en Elbe, met inscripties:

Als je mij ziet, ween dan (e.a.). Data van de 15de eeuw tot nu waarschuwen voor hongersnood.

Krantentitel zomer 2022: Grote droogte in Po-vlakte leidt tot... waterdiefstal.

1.1 miljard mensen hebben nog steeds geen toegang tot schoon, veilig drinkwater 📖 en dit aantal kan alleen nog maar toenemen door de **schaarste** aan drinkwater. Twee op vijf aardbewoners hebben onvoldoende water tot hun beschikking.

Per dag overlijden vierduizend kinderen jonger dan vijf jaar aan ziektes veroorzaakt door gebrek aan schoon water. Het drinken van vuil water doodt mensen, door een simpele ziekte als diarree.

Rond de Middellandse Zee en in dichtbevolkte landen van Noordwest-**Europa** beschikt een derde van de bevolking over minder dan 5.000 m³ per jaar. In Europa wordt (globaal) 54% van het water gebruikt door de industrie, 26% door de landbouw en 20% voor huishoudelijke doeleinden.

De **Belg** zit met zijn 110 liter dagelijks verbruik ver onder het gemiddelde van de Europeaan met 150 à 160 liter per dag. **Amerikanen** gebruiken gemiddeld 600 liter/dag.

In **China** dreigt een groot graantekort omdat industrie en steden steeds meer van de beperkte watervoorraad opsorpen.

De gevolgen van de katoenteelt voor het **Aralmeer** in de voormalige Sovjet-Unie zijn bekend. In twintig jaar tijd halveerde het wateroppervlak dat nu wordt omgeven door een woestijnachtige vlakte. Andere waterbronnen in de wijde omtrek zijn zwaar vervuild door giftige landbouwchemicaliën. Resterend drinkwater is een bron van ziektes: kanker, lever- en nierkwalen, huidziektes, geboortefwijkingen en miskramen.

Mexico-Stad ontstond ooit op eilanden en drijvende tuinen in een groot meer in een weelderige vallei. De laatste vijfhonderd jaar zijn de meren leeggepompt om de groeiende bevolking van water te voorzien waardoor veel fundering van deze dichtbevolkte wereldstad steeds dieper wegzakt. Rivieren worden omgelegd om de stad van water te voorzien, maar er dreigt een tekort.

♪ *Als je glas half leeg is, giet het in een kleiner glas, en stop met klagen.*

Alle 191 lidstaten van de **Verenigde Naties** onderschreven in september 2000 het zevende **millenniumdoel**, te bereiken voor 2015. Dan zou het aantal mensen zonder toegang tot veilig drinkwater gehalveerd moet zijn ten opzichte van 1990. De VN voorspellen dat in 2025 de vraag naar water 56 % groter zal zijn dan de beschikbare hoeveelheid. Bijna een derde van de wereldbevolking, ongeveer 2,7 miljard mensen, zal in de komende 25 jaar te maken krijgen met ernstige watertekorten. Water zou in de toekomst duurder kunnen worden dan olie. En er kunnen **oorlogen** door ontstaan. Iedereen wil tenslotte overleven.

De komende jaren zullen **conflicten** om water ook tussen landen optreden, een aantal kiemen zijn al zichtbaar. Diverse prominenten herhalen al sinds de '60er jaren dat de volgende wereldoorlog om water zal gaan. WO III staat voor Water Oorlog.

Tsjechië en Slowakije procederen voor het Internationale Gerechtshof over het water van de Donau.

Nederland en België hebben meningsverschillen over de kwaliteit van het Maaswater.

De relatie tussen **Botswana en Namibië** verslechterde door plannen van Namibië om een pijplijn aan te leggen die het water van de gezamenlijke Okavango-rivier naar Oost-Namibië leidt.

Explosieve situatie in het Midden-Oosten: **Jordanië** is voor zijn watervoorziening afhankelijk van de Jordaan. **Israël** betreft dubbel zoveel water van die rivier als Jordanië. Met de Palestijnen heeft Israël een omstreden akkoord gesloten over de verdeling van water in de bezette gebieden.

Egypte heeft gedreigd met oorlog tegen **Soedan**, dat aan de bovenstroom van de Nijl water dreigt af te tappen dat voor Egypte van levensbelang is. Hun eigen 111 m hoge elektriciteit producerende Aswan dam verhindert overstromingen waardoor de Nijloevers verzilt en onvruchtbaar worden.

Irak (vroeger Mesopotamië of Tweestromenland) is voor zijn water afhankelijk van de Eufraat en Tigris, die ontspringen in **Turkije**. Eind jaren '80 begon daar het 'Zuidoost-Anatolië Project': de bouw van 19 elektriciteitscentrales en 22 dammen in de Eufraat en Tigris, geraamd op 32 miljard dollar. Ankara wil zo 1,7 miljoen hectaren grond irrigeren en

daarmee de moestuin van Europa en Arabië worden. **Syrië** en Irak vrezen voor hun watertoevoer.

♪ *De mensheid moet niet leven op de aarde, maar leven met de aarde.*
Tiokasin Ghosthorse, Dakota Indiaan

In 1976 begon **India** aan de bouw van de Farakka-dam op de Ganges om water af te leiden naar de haven van Calcutta en zo permanente bevaarbaarheid te garanderen. Hierdoor vermindert de inkomende waterhoeveelheid in Bangladesh. Dat zorgt nu al voor spanningen.

Duurzame winning en eerlijke verdeling van water worden een steeds nijpender kwestie.

De twee grootste Europese **watermultinationals** Vivendi en Suez, hebben samen een marktaandeel van zeventig procent. Hun doel is uiteraard (meer) winst maken.

De drinkwatermarkt zal verder en meer **geprivatiseerd** worden.

In Punjab (India) werd de prijs van het water zo hoog dat huishoudens soms een kwart van hun inkomen eraan kwijt waren.

In Lusaka (Zambia) liepen de rekeningen op tot de helft van het gezinsinkomen. Wie niet kon betalen, werd afgesloten van het waterleidingnet.

Het grootste probleem van **Las Vegas** is momenteel: water. Het waterverbruik is groter dan de aanvoer. In 2007 stond Lake Mead zo'n 8 meter onder het niveau van drie jaar daarvoor en dat lijkt door te gaan. Er zal water geïmporteerd moeten worden uit de noordelijke staten en uit de waterbank in Arizona.

Het gemiddeld waterverbruik p.p./p.dag in Las Vegas is 880 liter. In Nederland is dat 128 liter. Hotels gebruiken 70% van het totaal. Ze hebben vaak eigen bronnen geboord en recycleren 70%. Veel water wordt buitenshuis gebruikt. Sproeien mag enkel op maandag (oneven huisnummers) en dinsdag (even huisnummers). Xeriscaping is verplicht.

Amerika heeft ca. 165.000 km² grasvelden en gebruikt dagelijks 36 miljard liter water daarvoor (1/3de van het totale huishoudelijke waterverbruik. En jaarlijks 5 miljard liter brandstof voor grasmaaiers. Eén uur maaien verbruikt even veel als 150km autorijden. The Environmental Protection Agency schat dat dit goed is voor 4% van de totale CO₂ uitstoot. Dit statussymbool is dus zelfs zonder verrekening van sproeistoffen een ramp.

Xeriscaping 🏡 is sinds 1985 een vorm van landschapsarchitectuur, die bedoeld is om water efficiënt te gebruiken in een droge omgeving. Het concept komt uit woestijnachtige en waterarme gebieden en breidt zich uit onder invloed van milieubewegingen.

Zeroscaping ontstond door foutieve uitspraak en als lachwekkende vergelijking voor een tuin zonder werk, met enkel kiezel, beton en rots. Ondertussen kreeg het begrip bestaansrecht, en kwamen er ook droogte resistente inheemse planten, vetplanten, cactussen en beelden bij. (Xeroscaping: foute spelling, combi van 2 vorige begrippen.)

Xeri is Grieks en staat voor 'droog'. Xerituinieren beoogt met een verstandig watergebruik de milieu-impact van de tuin te verminderen met droogte verdragende, inheemse

planten, druppelirrigatie (met timers), mulching en bodembedekkers. Er wordt veel gewerkt met open ruimte en stenen.

Een goede en natuurlijk ogende xerituin wordt zorgvuldig gepland, en de bodem geconditioneerd. Organisch materiaal wordt ingebracht om water vast te houden. Planten die meer vocht nodig hebben worden gegroepeerd, zodat andere het met restwater kunnen doen. Schaduw van beschermende muurtjes en prieeltjes vermindert de verdamping. Minder wieden, snoeien, water, maaien... zijn bijkomende voordelen.

Omwille van de waterbesparing zijn er in de US al gemeentebesturen die dit stimuleren met wedstrijden en open-tuin dagen.

↪ Zie ook onder Omgeving bij Waterdiefstal, en onder Water: Vervuiling, verbruik...

♪ Door de grote droogte zagen we overal lege plassen staan.